Додаток № 2
до наказу по гімназії від 28.08.2026 № 88/2

ПОРЯДОК
реагування на випадки булінгу (цькування) в Запорізькій гімназії «Запорізька Січ» Запорізької міської ради

1. Загальні положення

1.1. Цей Порядок визначає механізм реагування на випадки булінгу (цькування), а також дії працівників та керівника Запорізької гімназії «Запорізька Січ» у разі виявлення ознак насильства та/або жорстокого поводження з дітьми.

1.2. Порядок розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту», Закону України «Про охорону дитинства», Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», постанови Кабінету Міністрів України від 19.11.2025 № 1513 «Про затвердження Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми», наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування)», у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 18.06.2026 № 961, та інших нормативно-правових актів.

1.3. У цьому Порядку терміни вживаються у значеннях, визначених законодавством України.

1.4. *Кривдник* — учасник освітнього процесу, який вчинив насильство, жорстоке поводження або булінг (цькування) стосовно іншого учасника освітнього процесу.

1.5. *Постраждала особа* — учасник освітнього процесу, стосовно якого вчинено насильство, жорстоке поводження або булінг (цькування).

1.6. *Свідок* — особа, яка була очевидцем насильства, жорстокого поводження або булінгу (цькування), або якій відомі будь-які обставини, що стосуються відповідного випадку.

1.7. *Сторони випадку булінгу (цькування)* — постраждала особа, кривдник та свідок (за наявності).

1.8. Учасники освітнього процесу можуть повідомити про випадок булінгу (цькування), стороною якого вони стали, або про підозру щодо його вчинення стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та/або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, а також про випадок, щодо якого вони отримали достовірну інформацію.

1.9. Повідомлення про випадок булінгу (цькування) можуть подаватися керівнику Запорізької гімназії «Запорізька Січ» або іншим суб'єктам реагування, визначеним законодавством.

1.10. У Запорізькій гімназії «Запорізька Січ» заяви та повідомлення про випадки булінгу (цькування), а також повідомлення про можливі випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми приймає керівник закладу або визначена ним відповідальна особа.

1.11. Повідомлення можуть подаватися в усній та/або письмовій формі, у тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації, відповідно до законодавства.

2. Дії працівників Запорізької гімназії «Запорізька Січ» у разі виявлення булінгу (цькування), насильства або жорстокого поводження з дитиною

2.1. Педагогічні та інші працівники Запорізької гімназії «Запорізька Січ» у разі виявлення ознак насильства, жорстокого поводження з дитиною або безпосереднього випадку булінгу (цькування) зобов'язані:

- вжити невідкладних заходів для припинення насильства, жорстокого поводження або небезпечної ситуації;
- забезпечити безпеку дитини та інших учасників освітнього процесу;
- за потреби надати домедичну допомогу;
- за потреби викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги;
- невідкладно повідомити керівника гімназії;
- у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною невідкладно звернутися до уповноваженого підрозділу органу Національної поліції України;
- повідомити батьків або інших законних представників дитини, крім випадків, коли вони є кривдниками дитини або коли таке повідомлення може завдати шкоди дитині;
- сприяти керівнику та Комісії у виконанні покладених на них завдань у межах своїх повноважень та посадових обов'язків.

2.2. У разі якщо керівник гімназії є особою, щодо якої є підозра у вчиненні насильства або жорстокого поводження з дитиною, працівник закладу повідомляє засновника гімназії або відповідний орган управління, якому підпорядковується заклад.

2.3. Працівники гімназії забезпечують захист учасників освітнього процесу від будь-яких форм насильства, у тому числі булінгу (цькування), дискримінації та інших проявів, що можуть завдати шкоди фізичному або психологічному здоров'ю.

3. Подання та розгляд заяв або повідомлень про булінг (цькування) та реагування у разі виявлення ознак насильства

3.1. У разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) керівник Запорізької гімназії «Запорізька Січ» невідкладно, у строк, що не перевищує однієї доби з дня його реєстрації, розглядає таку заяву або повідомлення та вживає заходів, передбачених законодавством.

3.2. У разі отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) керівник Запорізької гімназії «Запорізька Січ» у строк, що не перевищує однієї доби з дня реєстрації заяви або повідомлення:

- повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України;
- повідомляє принаймні одного з батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування);
- за потреби викликає бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги;
- повідомляє службу у справах дітей з метою вирішення питання щодо соціального захисту малолітньої чи неповнолітньої особи, з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування), та вжиття заходів для усунення таких причин;
- повідомляє відповідний центр соціальних служб або іншого надавача соціальних послуг відповідно до законодавства з метою оцінки потреб сторін

булінгу (цькування), визначення необхідних соціальних послуг та забезпечення психологічної підтримки;

- вживає інших заходів, передбачених законодавством.

3.3. Не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з дня отримання заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) керівник Запорізької гімназії «Запорізька Січ» скликає Комісію відповідно до законодавства.

3.4. У разі безпосереднього виявлення керівником Запорізької гімназії «Запорізька Січ» ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною керівник зобов'язаний **невідкладно, у строк, що не перевищує трьох годин з часу виявлення таких ознак**:

- вжити заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною та унеможливлення його повторного вчинення;
- повідомити про це батьків або інших законних представників дитини, **крім випадку, коли кривдниками дитини є батьки або інші законні представники**;
- письмово повідомити уповноважений підрозділ органу Національної поліції України та службу у справах дітей за місцем розташування Запорізької гімназії «Запорізька Січ»;
- одночасно поінформувати про це територіальний орган Національної соціальної сервісної служби України та Державну службу у справах дітей;
- за потреби викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги.

3.5. У разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною керівник Запорізької гімназії «Запорізька Січ» **не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з дня отримання повідомлення** скликає Комісію з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми відповідно до Порядку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.11.2025 №1513.

3.6. У разі якщо ознаки насильства або жорстокого поводження з дитиною виявлено працівником Запорізької гімназії «Запорізька Січ», працівник невідкладно вживає заходів для припинення насильства, забезпечення безпеки дитини, повідомляє керівника закладу та діє відповідно до вимог законодавства.

3.7. У разі виявлення ознак домашнього насильства керівник Запорізької гімназії «Запорізька Січ» діє відповідно до законодавства України про запобігання та протидію домашньому насильству.

3.8. Якщо під час розгляду повідомлення про булінг (цькування) виявлено ознаки насильства або жорстокого поводження з дитиною, керівник Запорізької гімназії «Запорізька Січ» одночасно забезпечує виконання вимог законодавства щодо реагування на такі ознаки. При цьому заходи щодо припинення насильства та захисту дитини здійснюються невідкладно та не очікують завершення розгляду повідомлення про булінг (цькування).

3.9. Заяви та повідомлення про булінг (цькування), насильство та жорстоке поводження з дітьми підлягають реєстрації та обліку відповідно до законодавства та локальних документів Запорізької гімназії «Запорізька Січ».

3.10. Під час розгляду заяв та повідомлень забезпечуються конфіденційність інформації, захист персональних даних та недопущення розголошення відомостей, які можуть завдати шкоди учасникам випадку.

4. Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування)

4.1. У Запорізької гімназії «Запорізька Січ» діє Комісія з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми (далі — Комісія), яка відповідно до законодавства здійснює також розгляд повідомлень про випадки булінгу (цькування).

4.2. Склад Комісії затверджується наказом керівника Запорізької гімназії «Запорізька Січ» відповідно до законодавства.

4.3. Комісія діє на постійній основі та проводить засідання у разі надходження повідомлень про насильство, жорстоке поводження або булінг (цькування), а також в інших випадках, передбачених законодавством.

4.4. Формування та діяльність Комісії здійснюються відповідно до Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.11.2025 №1513.

4.5. До складу Комісії можуть входити працівники Запорізької гімназії «Запорізька Січ», практичний психолог, соціальний педагог (за наявності), представники служби у справах дітей, надавачів соціальних послуг, органів Національної поліції України та інші особи відповідно до законодавства.

4.6. Склад Комісії формується з урахуванням основних завдань Комісії, характеру випадку та необхідності запобігання конфлікту інтересів.

4.7. Члени Комісії зобов'язані:

- особисто брати участь у роботі Комісії;
- не розголошувати стороннім особам відомості, що стали їм відомі у зв'язку з участю в роботі Комісії;
- не використовувати отриману інформацію у власних інтересах або інтересах третіх осіб;
- дотримуватися вимог законодавства щодо захисту персональних даних;
- діяти неупереджено та в найкращих інтересах дитини.

4.8. Член Комісії не бере участі у розгляді випадку, якщо існують обставини, які можуть свідчити про його особисту заінтересованість або конфлікт інтересів.

5. Мета та завдання Комісії під час розгляду випадків булінгу (цькування)

5.1. Під час розгляду повідомлення про булінг (цькування) Комісія в межах своїх повноважень:

- збирає та аналізує інформацію щодо обставин випадку;
- з'ясовує причини та умови, які могли сприяти виникненню ситуації;
- визначає потреби сторін булінгу (цькування) у соціальних, психологічних та інших послугах;
- визначає необхідні заходи підтримки, виховного впливу та профілактики;
- надає рекомендації педагогічним працівникам;
- надає рекомендації батькам або іншим законним представникам;
- визначає заходи щодо нормалізації психологічного клімату в колективі;
- організовує та здійснює моніторинг виконання визначених заходів;
- за потреби коригує визначені заходи.

5.2. Комісія діє на принципах:

- законності;
- верховенства права;
- поваги та дотримання прав і свобод людини;
- неупередженості;

- конфіденційності;
- захисту персональних даних;
- невідкладного реагування;
- комплексного підходу;
- недискримінації;
- нетерпимості до булінгу (цькування);
- забезпечення найкращих інтересів дитини.

5.3. Встановлення факту вчинення булінгу (цькування) як підстави для притягнення особи до адміністративної відповідальності здійснюється відповідно до законодавства компетентним органом. Комісія не накладає адміністративних стягнень.

6. Порядок роботи Комісії

6.1. Формою роботи Комісії є засідання.

6.2. Дату, час і місце проведення засідання визначає голова Комісії відповідно до законодавства.

6.3. Секретар Комісії повідомляє членів Комісії та інших осіб, участь яких необхідна, про дату, час і місце проведення засідання та порядок денний.

6.4. Під час розгляду випадку Комісія забезпечує можливість учасникам випадку висловити свою позицію з урахуванням віку та рівня розвитку дитини.

6.5. Дитина має право бути вислуханою під час розгляду випадку відповідно до законодавства.

6.6. Особи, залучені до участі в засіданні Комісії, мають право:

- ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд Комісії, у частині, доступ до якої передбачений законодавством;
- ставити питання по суті розгляду;
- подавати пропозиції;
- висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

6.7. Засідання Комісії оформлюється протоколом.

6.8. Рішення Комісії оформлюється протоколом засідання відповідно до законодавства.

6.9. Рішення Комісії містить визначені заходи, їх мету, завдання, строки виконання та відповідальних осіб у межах, установлених законодавством.

6.10. Рішення Комісії доводиться до відома відповідних учасників освітнього процесу з дотриманням вимог законодавства щодо захисту персональних даних та конфіденційної інформації.

6.11. Розгляд Комісією повідомлення про випадок булінгу (цькування) здійснюється у строки та порядку, визначені законодавством.

7. Заходи за результатами розгляду випадку булінгу (цькування)

7.1. За результатами розгляду повідомлення Комісія визначає необхідні заходи відповідно до законодавства та в межах компетенції Запорізької гімназії «Запорізька Січ».

7.2. Заходи можуть бути спрямовані на:

- припинення небезпечної ситуації;
- забезпечення безпеки та психологічного благополуччя постраждалої особи;
- надання соціальної та психолого-педагогічної підтримки;
- роботу з кривдником у межах компетенції фахівців;
- роботу зі свідками;

- роботу з батьками або іншими законними представниками;
- нормалізацію психологічного клімату в колективі;
- усунення причин та умов, які сприяли виникненню ситуації;
- запобігання повторенню випадку.

7.3. Комісія Запорізької гімназії «Запорізька Січ» забезпечує виконання визначених заходів та, у межах компетенції, організовує надання соціальних і психолого-педагогічних послуг учасникам випадку.

7.4. Заходи щодо сторін випадку визначаються з урахуванням віку, індивідуальних потреб, обставин ситуації та принципу найкращих інтересів дитини.

7.5. За виконання та моніторинг визначених Комісією заходів відповідає керівник Запорізької гімназії «Запорізька Січ» або визначена ним відповідальна особа.

8. Обов'язки практичного психолога та соціального педагога

8.1. Практичний психолог та соціальний педагог (за наявності) беруть участь у роботі з учасниками випадку відповідно до своїх посадових обов'язків та професійної компетентності.

8.2. Практичний психолог у межах своїх повноважень:

- оцінює психологічні потреби учасників випадку;
- за потреби проводить психологічне обстеження в межах професійної компетентності;
- здійснює психологічний супровід постраждалої особи;
- здійснює психологічну підтримку свідків;
- проводить відповідну роботу з кривдником у межах професійної компетентності;
- здійснює роботу з батьками або іншими законними представниками;
- бере участь у заходах щодо нормалізації психологічного клімату в колективі;
- надає педагогічним працівникам рекомендації щодо взаємодії з учасниками випадку;
- бере участь у моніторингу ефективності визначених заходів.

8.3. Соціальний педагог (за наявності) у межах своїх посадових обов'язків:

- оцінює соціальні потреби учасників випадку;
- сприяє організації соціальних послуг;
- взаємодіє з батьками або іншими законними представниками;
- за потреби координує взаємодію закладу освіти з відповідними соціальними службами;
- бере участь у профілактичній роботі та моніторингу виконання визначених заходів.

9. Обов'язки педагогічних працівників

9.1. Педагогічні працівники, які працюють із колективом, у якому стався випадок булінгу (цькування), забезпечують:

- виконання рекомендацій Комісії в межах своїх посадових обов'язків;
- дотримання правил безпечної та ненасильницької поведінки;
- створення безпечного психологічного середовища;
- недопущення повторення проявів булінгу (цькування);
- проведення профілактичної та виховної роботи;
- взаємодію з практичним психологом, соціальним педагогом та адміністрацією закладу.

9.2. Педагогічні працівники не допускають розголошення інформації про учасників випадку булінгу (цькування), насильства або жорстокого поводження, крім випадків, передбачених законодавством.

10. Права та обов'язки здобувачів освіти і батьків

10.1. Здобувачі освіти мають право:

- на безпечне освітнє середовище;
- на захист від булінгу (цькування), насильства та жорстокого поводження;
- на повагу до честі, гідності та особистих прав;
- повідомляти про випадки булінгу (цькування), насильства та жорстокого поводження та отримувати необхідну допомогу;
- бути вислуханими під час розгляду ситуації з урахуванням їхнього віку та рівня розвитку.

10.2. Здобувачі освіти, які стали свідками булінгу (цькування), насильства або жорстокого поводження, мають повідомити про це працівника Запорізької гімназії «Запорізька Січ» або керівника закладу.

10.3. Батьки або інші законні представники здобувачів освіти:

- мають право повідомляти про випадки булінгу (цькування), насильства та жорстокого поводження;
- сприяють Запорізької гімназії «Запорізька Січ» у встановленні обставин ситуації;
- беруть участь у визначених заходах підтримки дитини;
- виконують рекомендації та рішення Комісії в межах, визначених законодавством;
- співпрацюють із педагогічними працівниками, психологом, соціальним педагогом та іншими фахівцями.

11. Заходи у разі встановлення факту булінгу (цькування)

11.1. У разі встановлення компетентним органом факту булінгу (цькування) Запорізька гімназія «Запорізька Січ» вживає заходів, передбачених законодавством, з урахуванням прав та інтересів усіх учасників випадку.

11.2. Керівник Запорізької гімназії «Запорізька Січ» забезпечує:

- виконання визначених заходів реагування;
- надання необхідної соціальної та психолого-педагогічної підтримки;
- контроль за виконанням визначених заходів;
- взаємодію з батьками або іншими законними представниками;
- взаємодію з відповідними органами та установами;
- недопущення повторного випадку булінгу (цькування).

11.3. У разі наявності підстав для притягнення особи до адміністративної, дисциплінарної або іншої відповідальності питання вирішується компетентними органами та посадовими особами відповідно до законодавства України.

11.4. Комісія не накладає адміністративних стягнень.

12. Моніторинг виконання заходів

12.1. За виконання та моніторинг визначених заходів відповідає керівник Запорізької гімназії «Запорізька Січ» або уповноважена ним особа.

12.2. Моніторинг передбачає:

- перевірку виконання визначених заходів;
- оцінку їх ефективності;
- оцінку психологічного клімату в колективі;

- визначення потреби у додатковій підтримці;
- коригування заходів за потреби.

12.3. За результатами моніторингу можуть визначатися додаткові профілактичні, виховні, психологічні та соціальні заходи.

13. Запобігання булінгу (цькуванню)

13.1. Діяльність Запорізької гімназії «Запорізька Січ» щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) є системною та спрямовується на:

- створення безпечного освітнього середовища;
- виявлення потенційних ризиків виникнення булінгу;
- підвищення рівня поінформованості учасників освітнього процесу;
- формування нетерпимого ставлення до будь-яких проявів насильства;
- розвиток навичок ненасильницької комунікації;
- розвиток соціального та емоційного інтелекту;
- підтримку партнерської взаємодії між педагогічними працівниками, здобувачами освіти та батьками;
- недопущення дискримінації за будь-якими ознаками.

13.2. Заходи щодо запобігання та протидії булінгу (цькуванню) відображаються у відповідному плані заходів Запорізької гімназії «Запорізька Січ».

14. Прикінцеві положення

14.1. Цей Порядок є локальним актом Запорізької гімназії «Запорізька Січ» та застосовується у взаємозв'язку із законодавством України у сфері освіти, захисту прав дитини, запобігання та протидії булінгу (цькуванню), насильству та жорстокому поводженню з дітьми.

14.2. У разі внесення змін до законодавства положення цього Порядку підлягають приведенню у відповідність до чинних нормативно-правових актів.

14.3. Порядок підлягає оприлюдненню на офіційному вебсайті Запорізької гімназії «Запорізька Січ» та в інших доступних для учасників освітнього процесу місцях відповідно до законодавства.

14.4. Працівники Запорізької гімназії «Запорізька Січ» ознайомлюються з цим Порядком у встановленому закладом порядку.

14.5. Контроль за виконанням цього Порядку здійснює керівник Запорізької гімназії «Запорізька Січ» або уповноважена ним особа.